

ประกาศสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
เรื่อง เจตนารมณ์ด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง กอปรกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights: UDHR) ข้อตกลงโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations Global Compact: UNGC) และแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนในการขับเคลื่อนการปฏิบัติให้เกิดการเคารพสิทธิมนุษยชน การได้รับการป้องกัน คุ้มครอง ช่วยเหลืออย่างทั่วถึง เท่าเทียม ปราศจากการเลือกปฏิบัติ อันนำมาซึ่งความมั่นคงทางอาชีพ หลักประกันสังคม และคุณภาพชีวิตที่ดี

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานนโยบาย ด้านการศึกษาของประเทศ ได้ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติราชการและส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปฏิญญาสากลและแผนที่เกี่ยวข้องดังกล่าว เพื่อให้เกิดการเคารพ สิทธิมนุษยชนขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม และป้องกันมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนไม่ว่าจะต่อเจ้าหน้าที่ ผู้รับบริการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ลดความเสี่ยงหรือปริมาณในการเกิดข้อร้องเรียน ร้องทุกข์ กรณีได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยมีสาเหตุมาจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือการให้บริการ ของหน่วยงาน รวมถึงเพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติราชการที่ปลอดภัยและปราศจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน การตระหนักในศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ จึงกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อขับเคลื่อน ส่งเสริมแผนสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ ประกอบด้วย กลุ่มเด็กและสตรี กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ กลุ่มคนพิการและที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ขอบเขต

“สิทธิมนุษยชน” หมายถึง สิทธิที่มีโดยธรรมชาติของมนุษย์ทุกคน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่าง ทางกาย จิตใจ เชื้อชาติ สัญชาติ เผ่าพันธุ์ ศาสนา เพศ ภาษา อายุ สีมืด การศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมหรือเรื่องอื่นใดตามกฎหมายของแต่ละประเทศ และตามสนธิสัญญาที่แต่ละประเทศมีพันธกรณีจะต้องปฏิบัติ รวมถึงสิทธิในการดำรงชีวิตและเสรีภาพ การพ้นจากการเป็นทาสและการทรมาน การมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและรวมกลุ่มกัน สิทธิในการทำงาน การศึกษา และอื่น ๆ มนุษย์ทุกคนมีสิทธิต่าง ๆ เหล่านี้ โดยเท่าเทียมไม่ถูกเลือกปฏิบัติ

“บุคคลภายนอก” หมายถึง ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประชาชน บุคคลหรือกลุ่มบุคคล รวมถึงส่วนราชการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับบริการหรือการดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

“บุคลากรสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา” หมายถึง ข้าราชการและบุคลากรของสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา

๒. นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน

ผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับ ต้องตระหนักถึงความสำคัญและเคารพต่อสิทธิมนุษยชนในทุกด้าน ของบุคลากร บุคคลภายนอก ตลอดจนสังคมและชุมชนตามกฎหมายของแต่ละประเทศ และตามสนธิสัญญา ที่แต่ละประเทศมีพันธกิจกรณีที่ต้องปฏิบัติ โดยรวมถึง

๒.๑ การปฏิบัติต่อทุกคนตามหลักสิทธิมนุษยชนอย่างเท่าเทียม ปราศจากการเลือกปฏิบัติ

๒.๒ การหลีกเลี่ยงการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๒.๓ การสนับสนุนส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

๒.๔ การสื่อสาร เผยแพร่ให้ความรู้ ทำความเข้าใจ กำหนดแนวทางสอดส่องดูแล และให้การสนับสนุน อื่นใดแก่บุคลากร บุคคลภายนอก ส่วนราชการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการให้บริการและหรือการส่งมอบงาน ต่อกัน ตลอดจนบุคคล กลุ่มบุคคล และเครือข่ายในห่วงโซ่อุปทาน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างมี คุณธรรม เคารพต่อสิทธิมนุษยชน และปฏิบัติต่อทุกคนตามหลักสิทธิมนุษยชนตามแนวนโยบายนี้

๓. แนวทางปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอแสดงถึงเจตจำนงในการเคารพสิทธิมนุษยชน และต้องการยกระดับสิทธิมนุษยชนให้ดียิ่งขึ้น โดยผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับ พึงยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ โดยทั่วกัน ดังนี้

๓.๑ ให้ความเคารพต่อสิทธิมนุษยชน ปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพ ให้เกียรติซึ่งกันและกันและ ปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียม โดยไม่แบ่งแยกความแตกต่างทางกาย จิตใจ เชื้อชาติ สัญชาติ เผ่าพันธุ์ ศาสนา เพศ ภาษา อายุ สีผิว การศึกษา สถานะภาพทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมหรือเรื่องอื่นใด

๓.๒ ใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดการละเมิด สิทธิมนุษยชน สอดส่องดูแลเรื่องการเคารพสิทธิมนุษยชน

๓.๓ สนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินการใด ๆ เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๓.๔ จัดให้มีกลไก เครื่องมือ หรือช่องทาง ในการรับรู้สิทธิ และการเข้าถึงบริการสำหรับ บุคคลภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเปราะบาง รวมถึงการร้องเรียน ร้องทุกข์ของผู้ที่เชื่อว่าสิทธิของตน ถูกละเมิดหรือได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

๓.๕ สอดส่อง ดูแล และเฝ้าระวัง เรื่องการเคารพสิทธิมนุษยชน ไม่ละเลยหรือเพิกเฉย เมื่อพบเห็นการกระทำที่เข้าข่ายละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน ต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาหรือ บุคคลที่รับผิดชอบทราบ และให้ความร่วมมือในการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่าง ๆ หากมีข้อสงสัยหรือข้อซักถาม ให้ปรึกษากับผู้บังคับบัญชา หรือบุคคลที่รับผิดชอบทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่กำหนดไว้

๓.๖ ไม่กระทำและไม่สนับสนุนให้มีการบังคับทุกรูปแบบทั้งภายในองค์กร และเครือข่ายใน ห่วงโซ่อุปทาน และจะไม่ใช้การลงโทษทางกาย และการคุกคามจากการถูกระงับหรือรูปแบบอื่น ๆ ของการข่มเหงทางกาย เพศ จิตใจ ความแตกต่างของช่วงวัย การใช้อำนาจจากตำแหน่ง หรือทางวาจา เป็นมาตรการด้านระเบียบวินัยหรือการควบคุม

๓.๗ ไม่กระทำการและไม่สนับสนุนให้มีการเลือกปฏิบัติในการจ้างแรงงาน การจ่ายค่าจ้าง และค่าตอบแทนการทำงาน การให้สวัสดิการ การคัดเลือกผู้เข้ารับการศึกษา การศึกษาดูงาน หรือการให้ ทุนการศึกษา รวมถึงการสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนตำแหน่ง และการเกษียณอายุการทำงาน จะไม่แทรกแซงขัดขวาง หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นผลกระทบต่อการใช้สิทธิหรือวิถีปฏิบัติของบุคลากร อันเนื่องมาจากเหตุความแตกต่างในเรื่องสัญชาติ ศาสนา ภาษา อายุ เพศ สถานะภาพการสมรส ความพิการ ความนิยมในพรรคการเมือง หรือแนวคิดส่วนบุคคลอื่น ๆ

๓.๘ ตระหนักและให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมในการทำงานและคุณภาพชีวิตของบุคลากร โดยดำเนินการให้บุคลากรทุกคนปฏิบัติงานอย่างมีมาตรฐานและเหมาะสม รวมถึงดูแลสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถปฏิบัติงานได้ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต ตลอดจนใส่ใจในมาตรฐานอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน โดยจะทุ่มเทในการป้องกันอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ และอาการเจ็บป่วยที่เกิดจากการทำงาน ในระหว่างการปฏิบัติงานภายใต้การคุ้มครองและปฏิบัติอย่างเป็นธรรมบนพื้นฐานทางสังคม และตามบทบัญญัติของกฎหมาย โดยจะมีการทบทวน พัฒนา และปรับปรุงให้เหมาะสมอยู่เสมอ

๓.๙ ส่งเสริมความเสมอภาคและขจัดการเลือกปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนและไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ เช่น บุคลากรสามารถแต่งกายตามอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ หรือเพศภาวะของบุคคล เว้นแต่การแต่งกายด้วยเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือนและลูกจ้างประจำ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งการใช้ถ้อยคำ ภาษา และกิริยาท่าทาง และเอกสารต่าง ๆ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่บุคลากร เกี่ยวกับคำศัพท์ที่เหมาะสมเกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนและไม่เป็นธรรมระหว่างเพศในการใช้เรียกอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ หรือเพศภาวะของบุคคล เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการตีตรา เสียดสี หรือลดทอนคุณค่าของบุคคลทุกเพศ รวมถึงเป็นการแสดงถึงอคติทางเพศที่ไม่เคารพในสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เป็นต้น

๓.๑๐ รับผิดชอบในการดูแลบุคลากรเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การถูกคุกคามและหรือถูกล่วงละเมิดทางเพศ ส่งเสริมสภาพการทำงานที่ให้เกิดดีกัน และมีมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดการถูกคุกคามสิทธิมนุษยชน และล่วงละเมิดทางเพศ โดยการแสดงออกด้วยคำพูด ท่าทาง การสัมผัสร่างกาย หรือด้วยวิธีการอื่นใด หากบุคลากรถูกคุกคามสิทธิมนุษยชนและหรือถูกล่วงละเมิดทางเพศ จะดำเนินการพิจารณาโทษทางวินัยกับผู้ที่เกี่ยวข้องตามข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานอย่างเคร่งครัด

๓.๑๑ ดำเนินการพัฒนาและกระบวนการจัดการด้านสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะระบุประเด็น ประเมินความเสี่ยงและผลกระทบด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชน กำหนดกลุ่มหรือบุคคลที่ได้รับผลกระทบ วางแผนและกำหนดแนวทางการแก้ไขและป้องกัน จัดการปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนและตรวจสอบติดตามผล โดยจัดให้มีกระบวนการบรรเทาผลกระทบที่เหมาะสมในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้วย

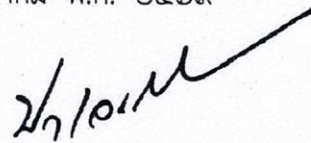
๓.๑๒ ดำเนินการตรวจสอบและติดตามผลของการจัดการและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามกระบวนการตรวจสอบและติดตามผล รวมถึงให้การสนับสนุนและร่วมมือในการเยียวยาผลกระทบที่เกิดจากหรือเกี่ยวเนื่องมาจากหน่วยงาน

๓.๑๓ สร้างความเป็นธรรมและปกปิดข้อมูลของบุคคลที่แจ้งเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน

๓.๑๔ มุ่งมั่นที่จะสร้างและขับเคลื่อนวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นต่อการเคารพสิทธิมนุษยชนตามนโยบายและแนวทางปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนนี้

๓.๑๕ ผู้กระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชน จะต้องได้รับการพิจารณาโทษทางวินัย นอกจากนี้ จะได้รับโทษตามกฎหมาย หากการกระทำนั้นผิดต่อกฎหมาย

ประกาศ ณ วันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

(รองศาสตราจารย์ประวิต เอราวรรณ์)

เลขาธิการสภาการศึกษา